

Ursula Appolt

Advies en Organisatiebureau R&T

21-4-2020

Onderwegens van guster naar morgen

Onderwegens van guster naar morgen

Dit plan beoogd een bijdrage te leveren aan duurzaam en toekomstbestendig toerisme met daarbij oog voor leefbaarheid en identiteit. Westerkwartier wordt als Proeftuin ingericht waarbij samen met ondernemers, bewoners, onderwijs en andere actoren geëxperimenteerd wordt om tot gedragen plannen en projecten te komen.

Toerisme kent een spanning van meer, meer, meer en is een veel besproken onderwerp in de laatste jaren. Sinds half maart heeft de corona crisis o.a. toeristische ondernemers op slot gezet. Een ieder wordt uitgedaagd opnieuw te kijken hoe zijn onderneming vorm te geven en een leefbare regio met elkaar te creëren. Met dit plan zetten wij in op een duurzame en toekomstbestendige regio voor bewoners, recreanten en ondernemers. De regio is groter dan het Westerkwartier. De focus ligt eerst op het Westerkwartier om het als pilot/proeftuin in te richten. Het toekomstbestendig maken van R&T is niet alleen gericht op recreatieondernemers maar ook op zorg instellingen vervoer etc.

Er moet op een andere manier naar toerisme gekeken worden.

- Welke meerwaarde kan het bieden voor de leefbaarheid?
- Waar zijn we trots op, willen we delen en waar kunnen we verbindingen met andere leefbaarheidsvraagstukken leggen?
- Wenselijk is dat de plaatselijke bevolking meer betrokken wordt bij de manier waarop het nieuwe toerisme in en naar een crisis wordt ontwikkeld.

Toerisme is meer dan economie! Dat "meer" gaan we onderzoeken, vormgeven, en stimuleren zodat alle betrokkenen binnen het toeristische systeem hier maximaal voordeel uit halen.

Recreatie en toerisme in de regio

Door het maken van de juiste keuzes en verbindingen leggen maar ook het in gang zetten van de juiste acties, draagt toerisme vooral bij de cultuurhistorische identiteit en eigenheid te bevestigen bij in de totstandkoming van een bloeiende bestemming. Een bloeiende bestemming is een plek waar zowel bewoners als bedrijven samen een bezoekerseconomie creëren, die het welzijn van haar inwoners (mens, plant en dier) bevordert. Het verbinden van de vijf O's (Ondernemers, Onderwijs, Onderzoek, Overheid en Omgeving) staat hierbij centraal. Door in de regio toerisme samen vorm te geven wordt het gebied aantrekkelijker voor de bezoeker en bewoner die meer wil achterlaten dan alleen maar zijn of haar voetprint.

De reis naar een bloeiende bestemming omvat collectief leren en doen en is een participatief proces dat tijd en inzet van alle betrokkenen vergt.

- Hierbij wordt de kwaliteit van zowel landschap, cultuurhistorie als identiteit in kaart gebracht erkent en versterkt. (speerpunt1)

Het erkent elke plaats en zijn mensen als een levend systeem, een netwerk van zelforganiserende, onderling afhankelijke individuen en ondernemingen die alleen kunnen gedijen als ze zorgen voor en bijdragen aan de gezondheid en vitaliteit van het geheel.

- De regio wordt verder ontwikkeld op recreatief en toeristisch gebied op een verantwoorde manier waarbij niet alleen gekeken wordt naar het economische rendement van toerisme. (speerpunt 2).

Verandering op elke schaal begint bij individuen en vervolgens in gemeenschappen die willen veranderen, plus dat ze de bereidheid hebben om de benodigde kennis en vaardigheden te ontwikkelen. Bij het betekenisvol ontwikkelen van toerisme zijn Stad en ommeland met elkaar verbonden.

- Door de regio meer te ontwikkelen (aansluitend op de eigen identiteit) wordt het toerisme gespreid en kunnen stad en ommeland elkaar versterken. Mensen in de stad kunnen in de ommelanden recreëren en mensen die in de ommelanden recreëren kunnen een bezoek brengen aan de stad. (speerpunt 3)

Waarom veranderen?

Het leren zien dat toerisme niet alleen bestemd is voor de reiziger maar ook kan dienen als ondersteuning voor de lokale bevolking. Toerisme dat niet alleen de regio gebruikt maar ook juist iets brengt! Toerisme dat de regio groei brengt op allerlei gebieden, een bloeiende bestemming. B.v. een hotel kan zijn zwembad openstellen voor de bewoners uit zijn omgeving zodat er niet nog meer publieke zwembaden gebouwd moeten worden. Reizigers die een dagje willen shoppen in de stad kunnen hun kinderen tijdelijk bij de plaatselijke kinderopvang onderbrengen. In het kader van mobiliteit gebruiken gasten in het Westerkwartier deelauto's in gebieden van geringe of geen openbaar vervoer. Hiermee dient toerisme in het breedste zin van het woord de lokale gemeenschap. Verandering gaat niet plaatsvinden tenzij er geen sterke en dringende behoefte is van een essentieel deel van de bewoners en gastheren. De veranderingsfactoren welke aangedragen worden tijdens het leertraject bieden veel mogelijkheden om een sterkere, veerkrachtiger en winstgevendere bezoekerseconomie op te bouwen. Gaandeweg van het ontwikkelen van dit project is door de uitbraak van de coronacrisis de noodzaak tot veranderen nog duidelijker geworden.

Regionaal en samen

Toerisme van Stad en ommeland is met elkaar verbonden. Door uitwisseling ontstaat spreiding maar ook meerwaarde. Belangrijk is dat ieder gebied zijn eigen identiteit behoudt en waar mogelijk verder ontwikkeld. Het Westerkwartier kan als Experimenteer-regio dienen. Een gebied met aandacht voor betekenisvol toerisme waar andere regio's bij aan kunnen sluiten en van elkaar kunnen leren. Dit wordt bewerkstelligd o.a. door samen te werken met Bewoners, Overheid (Provincie, Gemeente) Ondernemers uit alle sectoren, Onderwijs (Noorderpoort College), Marketing Groningen en de Groninger Toerisme Coöperatie. De opgedane ervaringen worden gevierd en gedeeld met als doelgroep Noord Nederland of te wel de eerste nieuwe projecten worden gerealiseerd. Er zijn verkende gesprekken gevoerd met het Noorderpoort College over een mogelijk onderzoek naar kwaliteitsbeleving en wat is de kwaliteit van lokale identiteit.

Innovatie

Het innovatieve is dat er niet klassiek gedacht wordt in het maken van winst voor de recreatieondernemers, maar dat het een streven is om het gebied een zo groot mogelijke winst te geven, dat het netto voordeel van de bevolking verbetert. Dit gaat veel breder dan het huidige gedachtegoed.

Welke 'winst' we voor ogen hebben: verrijking relaties, groei van menselijk potentieel, samenwerking natuur & mens, bloeiende ondernemingen in allerlei bedrijfstakken, grotere waardering voor eigen identiteit en regio. Zeker gezien de corona-crisis is het van groot belang om opnieuw naar toerisme te kijken en op welke wijze slimmere afstemmingen ingezet kunnen worden.

Bijvoorbeeld het ontwikkelen van apps die de drukte in bepaalde gebieden aangeeft. Zelfs dorpshuizen zijn inzetbaar voor de toeristische sector b.v. door toegang te verlenen naar de sanitaire ruimte en een kop koffie te halen op maandag. Laten we de regio zelf kennis maken met de mogelijkheden van hun leefomgeving en trots te laten zijn op de regio. Gastvrijheid begint lokaal!

Urgentie

Recreatie en toerisme in de regio kenmerkt zich door een veelheid van kleinere ondernemers. Het is nu zaak om de verbinding te leggen tussen de ondernemers, maar ook naar de andere vier O's. Door het veranderen van de bestaande systemen binnen de vijf O's en de grotere betrokkenheid van onze gemeenschap is dit een kans die we nu in gang kunnen zetten en moeten grijpen. Omdat dit een duurzame manier van groei is waar de huidige tijd om vraagt.

- Kans benutten toerisme verder te ontwikkelen op een betekenisvolle manier.
- Overtoerisme te voorkomen (Giethoorn, Kinderdijk)
- Spreiding van gasten vanuit o.a. Groningen, van het wad tot het bos
- Samenwerking met andere regio's rondom Groningen
- Door de corona-crisis kan nu nog meer gekeken worden naar lokale trots en identiteit. Juist nu kan dit tot bloei komen en zijn er kansen. Dit moeten we met elkaar zo snel mogelijk ontdekken.

Duurzaam

Door Toerisme niet als losstaand element te beschouwen maar in samenhang met onze leefomgeving ontstaat een aantrekkelijk gebied voor de bezoeker die meer wil achterlaten dan alleen maar zijn of haar voetprint. De beleving van de reiziger draagt de kracht in zich om diepe en positieve veranderingen teweeg te brengen bij mensen én hun omgeving. Een bloeiende bestemming gaat over de mensen die daar wonen in samenhang met de mensen die hier tijdelijk verblijven. Op deze manier ontstaat duurzame groei, een regio waar het goed toeven is waar iedereen goed gedijd.

Wat gaan we doen?

Deskundige zoals de toerisme-expert Anna Pollock e.a. brengen zoveel mogelijk hun expertise in waardoor een dwarsdoorsnede van de bevolking binnen het Westerkwartier(5 O's) samenwerken aan een hechte, geïnformeerde gemeenschap van gastheren die in staat is een bloeiende toeristische bestemming in het Westerkwartier vorm te geven, te ontwikkelen en buiten de regiogrenzen uit te dragen. Het moet leiden tot het creëren van nieuwe projecten, nieuwe ervaringen en een hogere mate van betrokkenheid die een langer verblijf, hogere bezoekersuitgaven genereren en mogelijk negatieve effecten te minimaliseren.

Met wie gaan we dat doen?

Bewoners, diversiteit aan Ondernemers, Onderwijs – Noorderpoort College, Overheid, Marketing Groningen, Groninger Toerisme Coöperatie, landschaps- en natuurbeheerders.

Hoe gaan we het doen?

Aangezien de deelnemers zowel divers als talrijk genoeg moeten zijn om verschillende aspecten van de toeristische sector te weerspiegelen, is het belangrijk dat tenminste 10 tot 25 deelnemers (ondernemers en andere spelers in het veld) een toezegging doen om deel te nemen aan het 1 jarig programma. Uit een inventarisatie is een groot enthousiasme te zien om aan te sluiten aan deze leerreis. Om het voorgaande te realiseren zijn er eind februari diverse presentaties gegeven door de Britse toerisme expert Anna Pollock en is een videochat met geïnteresseerde ondernemers, overheid en bewoners georganiseerd tijdens de lockdown.

Uitnodigen Leerreis (Stap 1)

Een verscheidenheid aan partijen binnen de regio wordt uitgenodigd samen op weg te gaan voor het leren voor een toekomstbestendig toerisme. Met als doel dit ook daadwerkelijk te gaan uitvoeren.

Actie: Eendaagse workshop / top / symposium. Uitgenodigd wordt een brede dwarsdoorsnede van de gemeenschap die geïnteresseerd is in de toekomst van het toerisme.

Resultaat:

Samenstellen van een kleine groep Plekhouders binnen de regio om deze Leerreis mede te organiseren.

Voorbereiding (Stap 2)

Een kleinere groep leiders (Plekhouders) in het Westerkwartier organiseren een reeks workshops en faciliteren deze met behulp van materialen (werkboeken, video's, oefeningen, enz.)

Actie: meerdaagse intensieve workshop voor het ontwikkelen van kennis, vertrouwen en motivatie. Het geven van voorbeelden aan de Plekhouders, hoe zij tijdens het proces zal worden ondersteund. Deze meerdaagse is een belangrijke voorbereidende stap en essentieel voor een succesvol vervolg.

Resultaat: Een hechte ondersteunende groep mensen die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen voor het leiden en deelnemen aan de Leerreis in het Westerkwartier, de regio Groningen- Assen en daarbuiten.

Leerreis (Stap 3)

Een doorlopende reeks eendaagse workshops waarin deelnemers leren hoe ze samen een bloeiende bestemming kunnen creëren op basis van het regeneratieve principe.

Doel: Bevordering van de ontwikkeling van een doelgerichte, op elkaar afgestemde en hechte gemeenschap. Deelnemers zijn bereid zich in te zetten voor het leren en beoefenen van een regeneratieve vorm van toerisme die binnen hun gemeenschap veel profijt oplevert. Bovendien leidt deze interactie ook tot kruisbestuiving en evolutie van ideeën en initiatieven. Initiatieven die ook de lokale gemeenschap weer ten goede kunnen komen.

Actie: Combinatie van eendaagse workshops, indien nodig aangevuld door ondersteunend materiaal en coaching van Plekhouders. Gevraagd wordt om een regeneratief project te ontwerpen waarbij co-design en samenwerking geoefend wordt.

Resultaat: Een creatieve en gezonde groep deelnemers die in staat zijn om leiderschap te geven en verantwoordelijkheid te nemen binnen hun eigen gemeenschap. Het ontwikkelen van een bezoekers- economie, die bezoekers verrast en de duur van het verblijf verlengt. Die de besteding van de bezoeker binnen de regio verhoogt en indirect ook de beroepsresultaten en de winstgevendheid van ondernemingen verbetert.

Beoordeling (Stap 4)

Een vooraf overeengekomen methode die de tevredenheid van deelnemers en capaciteitsontwikkeling toetst.

Ook wordt het hele traject geëvalueerd en kan de hulp zondig worden aangepast.

Een korte film ter inspiratie : [Hoe kan een leider toerisme helpen te transformeren?](#)

Partner regio

Toerisme is niet alleen zoekende maar ook in een veranderingsfase beland. Dat geldt niet alleen voor het Westerkwartier maar ook voor andere regio's binnen Noord-Nederland, Europa en de rest van de wereld. Door met een andere regio binnen Noord Nederland en Europa samen te werken worden ervaringen uitgewisseld en kan eventuele vervolgprojecten samen gefinancierd worden. Een aantal regio's in het buitenland zijn al begonnen met het toerisme van de toekomst.

PR

Omdat dit project een beweging in gang wil zetten zal er veel gecommuniceerd moeten worden. Het inzichtelijk en bewust maken via een film, persberichten, folders etc.

Om een eenduidig beeld naar buiten toe te brengen is het ontwikkelen van een huisstijl nodig. Aandacht van moderne media is van groot belang en word ingezet tijdens de Leerreis.

Symposium

Het project brengt ons tot het organiseren van een symposium waar kennis en ervaringen uit de praktijk zichtbaar worden gemaakt. De doelstelling is om minimaal vier projecten die bijdragen aan een florerende bestemming uit het Lerend Netwerk zichtbaar te maken. Het Proeflab Westerkwartier kan uitgerold worden naar de regio Groningen, Assen en andere provincies zoals Drenthe.